SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

21.11.2016

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite **lausuntopyyntö 18.11.2016 lapsiperheiden asemasta perustulokokeilussa**

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perustulokokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n ja ennakkoperintälain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 215/2016 vp)

Perustulon määräksi on ehdotettu 560 euroa kuukaudessa, joka vastaa työmarkkinatuen nettomäärää. Kun perustulo on veroton etuus, lapsettoman työmarkkinatuen tai peruspäivärahan saajan kannalta on taloudellisesti merkityksetöntä, hakeeko hän työmarkkinatukea vai ei.

Jos työmarkkinatuen saajalla on lapsia, hän saa työmarkkinatukena tai peruspäivärahana enemmän kuin hän saisi pelkästään peruspäivärahana. Lapsikorotus yhdestä lapsesta on kuukaudessa nettona noin 91 euroa, kahdesta lapsesta noin 133 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta noin 172 euroa.

Jos työtön työnhakija osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin, hänelle voidaan maksaa korotusosaa 200 päivältä. Korotusosan määrä nettona on noin 82 euroa kuukaudessa.

Kun perustulo vähennetään maksettavasta työttömyysetuudesta, työmarkkinatuesta ja peruspäivärahasta jää aina maksettavaa hakijalle itselleen, jos henkilöllä on huollettavia lapsia tai hän on työllistymistä edistävissä palveluissa.

Ongelmaksi on nostettu se, että lapsikorotuksia saavan kannattaa olla työnhakijana työvoimatoimistossa ja hakea työttömyysetuuksia, koska hänen saamansa etuus on perustuloa korkeampi. Tällöin työnhakijan pitää toimia työttömyysturvalaissa edellytetyllä tavalla saadakseen työttömyysetuutta. Siten esimerkiksi työstä tai työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytyminen voi johtaa työttömyysetuuden menettämiseen.

Valitulla perustulon tasolla osalla työttömyysetuuden saajia työttömyysetuuden taso on korkeampi. Erityisesti näin on niillä, jotka täyttävät kokeilun aikana työssäoloehdon ja alkavat saada ansiopäivärahaa. Jos perustuloon maksettaisiin lapsikorotus, se ei poistaisi työttömyysetuuden edullisuutta verrattuna perustuloon. Esillä ollut 100 euron lapsikorotus antaisi yhden lapsen huoltajalle mahdollisuuden valita, onko työnhakijana vai ei. Kahden tai useamman lapsen huoltajan kannattaisi edelleen taloudellisista syistä olla työnhakijoina.

Perustulokokeilu ei mitenkään heikennä perustulokokeilussa olevien lapsiperheiden asemaa. Heidän pitää noudattaa samoja sääntöjä kuin niiden lapsiperheiden, jotka eivät ole kokeilussa, jos haluavat saada pelkkää perustuloa korkeamman etuuden. Työllistyessään ne saavat perustulon joka kuukausi riippumatta työssä saamansa palkan määrästä. Huoltovelvollisella on siten aivan yhtä suuret kannusteet työllistyä kuin yksinäisellä henkilöllä.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa on pidetty haittana. Henkilö voi lähettää hakemuksen sähköisessä verkkopalvelussa. Etuutta ei tarvitse hakea joka kuukausi, koska etuutta voi hakea kolmen kuukautta takautuvasti. Koska perustulo maksetaan kuukausittain etukäteen, maksatuksessa ei ole viiveitä, jotka voivat aiheutua palkan ja työttömyysetuuden yhteensovittamiseen liittyvistä seikoista.

Hallitusneuvos Esko Salo